

Il-projbizzjoni ġenerali ta' diskriminazzjoni minħabba n-nazzjonalità ma tistax tiġi invokata sabiex tiġi kkontestata klawżola, li tinsab f'kuntratt konkluż bejn manifattur ta' mezzi mediċi u kumpannija ta' assigurazzjoni, li tillimita territorjalment il-kopertura ta' assigurazzjoni għar-responsabbiltà ċivili

Fis-sentenza TÜV Rheinland LGA Products u Allianz IARD (C-581/18), mogħtija fil-11 ta' Ġunju 2020, il-Qorti tal-Ġustizzja, fl-Awla Manja, iddeċidiet li l-projbizzjoni ġenerali ta' diskriminazzjoni¹ minħabba n-nazzjonalità ma tapplikax għal klawżola, prevista f'kuntratt konkluż bejn kumpannija ta' assigurazzjoni u manifattur ta' mezzi mediċi, li tillimita l-portata ġeografika tal-kopertura ta' assigurazzjoni għar-responsabbiltà ċivili minħabba dawn il-mezzi għad-danni li seħħew fit-territorju ta' Stat Membru wieħed, peress li tali sitwazzjoni ma taqax, fl-istat attwali tad-dritt tal-Unjoni, taħt il-kamp ta' applikazzjoni tiegħu.

Proteżijiet tas-sider prodotti minn Poly Implant Prothèses SA (iktar 'il quddiem "PIP"), kumpannija stabbilita fi Franza, tqiegħdu fl-2006 f'ċittadina Ġermaniża, residenti fil-Ġermanja. Mill-1997, PIP kienet inkarigat lil TÜV Rheinland LGA Products GmbH (iktar 'il quddiem "TÜV Rheinland"), skont id-Direttiva 93/42 dwar mezzi mediċi², sabiex twettaq l-evalwazzjoni tas-sistema ta' kwalità implimentata għad-disinn, għall-manifattura u għall-verifika finali tal-proteżijiet tas-sider li hija kienet tipproduċi. Wara diversi spezzjonijiet imwettqa f'PIP, TÜV Rheinland kienet approvat is-sistema ta' kwalità u ġeddet iċ-ċertifikazzjonijiet ta' eżami CE, li jggarantixxu l-konformità ta' dawn il-proteżijiet mar-rekwiżiti tal-imsemmija direttiva.

Barra minn hekk, PIP kienet ikkonkludiet mal-kumpannija AGF IARD SA, li ġiet akkwistata minn Allianz IARD SA (iktar 'il quddiem "Allianz"), kuntratt ta' assigurazzjoni li jkopri r-responsabbiltà ċivili tagħha minħabba l-produzzjoni ta' dawn il-proteżijiet. Dan il-kuntratt kien jinkludi klawżola li tillimita l-portata ġeografika tal-kopertura ta' assigurazzjoni għad-danni li seħħew fi Franza metropolitana jew fid-dipartimenti u territorji Franċiżi extra-Ewropej.

Fl-2010, l-Agence française de sécurité sanitaire des produits de santé (l-Aġenzija Franċiża għas-Sigurtà Sanitarja tal-Prodotti tas-Saħħa) kkonstatat li l-proteżijiet tas-sider prodotti minn PIP kienu mimlija b'silikon industrijali mhux awtorizzat. PIP ġiet stralċjata fl-2011. Barra minn hekk, fl-2012, il-Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte (l-Istitut Federali tal-Mediċini u tal-Mezzi Mediċi, il-Ġermanja) ta parir lill-pazjenti kkonċernati li jipproċedu, b'mod preventiv, għat-tneħħija tal-proteżijiet immanifatturati minn PIP, minħabba r-riskju li jinfaqqgħu b'mod prematur u minħabba n-natura infjammatorja tas-silikon użat.

Il-pazjenta inkwistjoni ppreżentat, quddiem il-qorti Ġermaniża kompetenti, kawża għad-danni kontra, konguntament u *in solidum*, it-tabib li kien poġġielha l-proteżijiet tas-sider difettużi kif ukoll TÜV Rheinland u Allianz. Hija sostniet b'mod partikolari li hija għandha, taħt id-dritt Franċiż, dritt ta' azzjoni diretta kontra Allianz, minkejja li l-kuntratt ta' assigurazzjoni jinkludi klawżola li tillimita l-kopertura ta' assigurazzjoni għad-danni li seħħew fi Franza, peress li din il-klawżola tmur kontra d-

¹Prevista fl-ewwel paragrafu tal-Artikolu 18 TFUE

²Direttiva tal-Kunsill 93/42/KEE tal-14 ta' Ġunju 1993 dwar mezzi mediċi (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 12, p. 82)

dritt tal-Unjoni. Peress li r-rikors tagħha gie miċhud fl-ewwel istanza, hija appellat quddiem l-Oberlandesgericht Frankfurt am Main (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Frankfurt am Main, il-Ġermanja), li tistaqsi dwar il-kompatibbiltà ta' din il-klawżola mal-projbizzjoni ta' kull diskriminazzjoni minhabba n-nazzjonalità, prevista fl-ewwel paragrafu tal-Artikolu 18 TFUE, u għamlet lill-Qorti tal-Ġustizzja diversi domandi preliminari f'dan ir-rigward.

Il-Qorti tal-Ġustizzja eżaminat, qabelxejn, jekk l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 18 TFUE huwiex applikabbli għal din il-kawża. F'dan ir-rigward, hija fakkret li, skont ġurisprudenza stabbilita, l-applikazzjoni ta' din id-dispożizzjoni hija suġġetta għall-fatt li jiġu ssodisfatti żewġ kundizzjonijiet kumulattivi: fl-ewwel lok, is-sitwazzjoni li wasslet għad-diskriminazzjoni invokata għandha taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni u, fit-tieni lok, ebda regola speċifika prevista mit-Trattati u intiża li tipprojbixxi diskriminazzjoni minhabba n-nazzjonalità ma għandha tapplika għal tali sitwazzjoni.

Sabiex jiġi vverifikat jekk l-ewwel kundizzjoni kinitx issodisfatta f'dan il-każ, il-Qorti tal-Ġustizzja eżaminat, l-ewwel nett, jekk is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali kinitx is-suġġett ta' leġiżlazzjoni fid-dritt tal-Unjoni. Hija osservat li, fid-dritt sekondarju (b'mod partikolari fid-Direttivi 93/42 u 85/374³), ma teżisti ebda dispożizzjoni li tistabbilixxi obbligu għall-manifattur ta' mezzi mediċi li jkollu assigurazzjoni għar-responsabbiltà ċivili intiża li tkopri r-riskji marbuta ma' dawn il-mezzi jew li tirregola tali assigurazzjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja kkonkludiet li, fl-istat attwali tad-dritt tal-Unjoni, l-assigurazzjoni għar-responsabbiltà ċivili tal-manifatturi ta' mezzi mediċi għad-danni marbuta ma' dawn il-mezzi ma hijiex irregolata minn dan id-dritt.

It-tieni nett, il-Qorti tal-Ġustizzja vverifikat jekk is-sitwazzjoni inkwistjoni taqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' libertà fundamentali prevista mit-Trattat FUE, minhabba l-eżistenza ta' rabta konkreta bejn din is-sitwazzjoni u tali libertà, rabta li tippermetti li l-imsemmija sitwazzjoni tidhol fil-kamp ta' applikazzjoni tat-Trattati, fis-sens tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 18 TFUE.

Għal dak li jirrigwarda, qabelxejn, il-moviment liberu taċ-ċittadini tal-Unjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-pazjenta inkwistjoni ma għamlitx użu mil-libertà ta' moviment tagħha, peress li hija qiegħda titlob il-ħlas ta' kumpens ta' assigurazzjoni minhabba danni kkawżati mit-tqegħid ta' proteżijiet tas-sider fl-Istat Membru li fih hija ttrissjedi, b'tali mod li ma teżisti ebda rabta konkreta bejn is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali u din il-libertà. Sussegwentement, fir-rigward tal-libertà li jiġu pprovduti servizzi, il-Qorti tal-Ġustizzja nnotat li s-sitwazzjoni inkwistjoni lanqas ma għandha rabta konkreta ma' din il-libertà peress li, minn naħa, il-pazjenta inkwistjoni bbenefikat minn kura medika fl-Istat Membru ta' residenza tagħha u, min-naħa l-oħra, il-kuntratt ta' assigurazzjoni inkwistjoni gie konkluz bejn żewġ kumpanniji stabbiliti fl-istess Stat Membru, f'dan il-każ Franza. Fl-aħħar nett, għal dak li jirrigwarda l-moviment liberu tal-merkanzija, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-kawża prinċipali ma tirrigwardax il-moviment transkonfinali tal-merkanzija fiha nnifisha, peress li l-moviment transkonfinali tal-proteżijiet tas-sider inkwistjoni ma gie affettwat minn ebda ostakolu diskriminatorju, iżda tirrigwarda d-danni kkawżati minn merkanzija li kienet is-suġġett ta' tali moviment. Konsegwentement, is-sitwazzjoni inkwistjoni lanqas ma għandha rabta konkreta mal-moviment liberu tal-merkanzija.

Għaldaqstant, il-Qorti tal-Ġustizzja kkonkludiet li din is-sitwazzjoni ma taqax fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, fis-sens tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 18 TFUE, b'tali mod li hemm lok li tiġi eskluża l-applikazzjoni ta' din id-dispożizzjoni għal din il-kawża.

TFAKKIRA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti lill-qorti tal-Istati Membri, fil-kuntest ta' kawża mressqa quddiemhom, li jagħmlu lill-Qorti tal-Ġustizzja mistoqsijiet dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma tiddeċidix il-kawża nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha tiddeċiedi l-kawża b'mod konformi mad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni hija vinkolanti, bl-istess mod, għall-qorti nazzjonali l-oħra li quddiemhom titressaq problema simili.

---

³Direttiva tal-Kunsill 85/374/KEE tal-25 ta' Lulju 1985 dwar l-approssimazzjoni tal-liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi ta' l-Istati Membri dwar responsabbiltà għall-prodotti difettużi (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 1, p. 257)

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-[test sħiħ](#) tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355